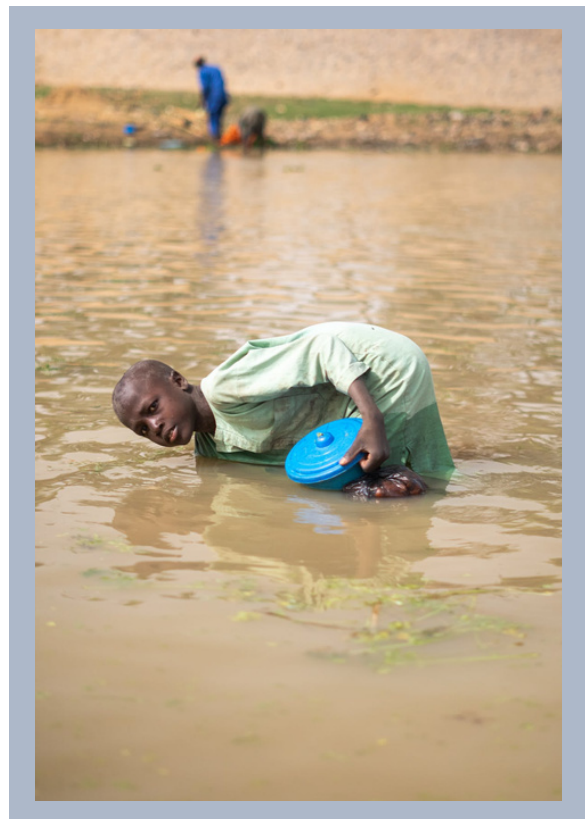


ANTALLET AF DØDE MENNESKER STIGER STADIG EFTER KATASTROFAL FLODBØLGE I LIBYEN.

Dødstallene stiger fortsat i det nordafrikanske land, Libyen. Det sker efter, at et voldsomt uvejr for tre dage siden ødelagde to dæmninger ved byen Derna. Det skabte en kæmpe flodbølge, der oversvømmede byen, og over 6.000 mennesker er erklæret døde, men det stopper ikke der. Ifølge hjælpeorganisationen "Islamic Relief" vil tallet formentlig blive dobbelt så stort, måske endda firedobbelt.

Før flodbølgen var der 100.000 indbyggere i Derna, en by som ligger i det østlige Libyen. Indtil videre er over 10.000 mennesker meldt savnede, og man regner med at mere end 30.000 mennesker har mistet deres hjem og lever som hjemløse.



Abdulmenam Al-Ghaiti er borgmester i Derna og en af de overlevende. Han oplevede oversvømmelsen og skaderne, der kom derfra, på første hånd. Han lever lige nu i hjertet af katastrofen.

“Om morgenen er solen stærk. Lugten og varmen af kroppene der rådner, det er virkelig trist at sige, men det er virkeligheden under bygningerne. Så det er en meget skræmmende situation...”



Katastrofechefen for Dansk Røde Kors, Bjarke Skaaning, mener, at det er rigtig dårlige nyheder, at tallet på savnede mennesker ikke falder.

“Det er klart, at nogle af de savnede sidder på øer rundt omkring, og folk er forsvundet i biler, der er skyllet væk. Så vi har ikke de store forhåbninger om, at man finder mange overlevende, men vi håber naturligvis, at vi finder nogle”, siger han til DR.

HVORFOR LIGGER GRØNLANDS VIGTIGSTE FORBINDELSE TIL OMVERDENEN UBESKYTTET?

Grønlands globale kommunikation er i fare. Landets Internetkabler ligger bare på havbunden og risikerer at blive ødelagt af vildt vejr og fjendtlige aktører.

Nede på havbunden ligger nogle helt afgørende internetkabler, der skal sikre, at Grønland rent faktisk kan kommunikere og handle med omverden. To kabler, for at være helt præcis.

Grønlands primære kommunikation til verden afhænger af 2 internet kabler beliggende på havbundens overflade. Internetkablerne går fra Island til Vestgrønland, og igen fra Vestgrønland videre til Canada. Kablerne sørger for at befolkningen i Grønland til dagligt kan kommunikere gennem sociale platforme som Facebook, men danner også grund for deres primære kommunikation med verden. Specielt deres handelsforbindelser med resten af verden står for skud, hvis internetkablerne bliver beskadiget. [KH1]

Sociale udfordringer trumfer kablernes sikkerhed
Danmark står politik for Grønlands udenrigs- og sikkerhedspolitik, og pengene til en opgradering af kablernes sikkerhed skal derfor findes i bloktilskuddet til Grønland, som står for 66% af deres økonomi. På trods af Grønlands egeninteresse i kablernes funktionalitet, da de udgør deres kommunikation til omverdenen, prioriterer den grønlandske regering at forbedre de sociale forhold internt landet, fortæller Frederikke Trolle, som har studeret geografi og internationale studier på RUC med fokus på Grønland.

Kabler sårbare for sabotage
De to kabler, der forbinder Grønland til resten af verden, ligger desuden fuldstændig ubeskyttet på havbunden, både i risiko for slitage af vind og vejr, men er også sårbare over for sabotage. Det er ikke lang tid siden, at det var tilfældet i Svalbard i Norge. Her sejlede en russisk fisketrawler flere gange over et internetkabel, indtil kablet til sidst gik i stykker. Skjult agenda eller ej, viser episoden i Svalbard, hvor nemt det er at lukke et land som Grønland af, for alt udefrakommende kommunikation.

Kri[KH2] gen og sanktioner mod Rusland viser også skrøbeligheden af vores samfund og gør os yderligere afhængige af kommunikation på tværs af nationer. Derfor kan det ses som en interesse at cutte kommunikationskablerne til et samfund.

Grønland ligger geopolitisk godt og har værdifulde råstoffer i undergrunden.

Derfor når et land som Australien ønsker at udvinde råstoffer fra undergrunden, kunne en anden stormagt beskadige internetkablerne for at sabotere effektiviteten i Australiens minedrift.

Dette uddyber Frederikke Trolle: "Det vil ikke være den grønlandske befolkning, man ønsker at ramme, men lande og firmaer som har en interesse og et aktiv i Grønland. Fx Kina, som er rigt opmærksom nu, også USA og Canada."

Det er altså ikke for at ramme befolkningens kommunikation, men det vil stadigvæk påvirke og besværliggøre deres daglige forbindelse til hinanden. Som Frederikke Trolle understreger: "Det vil både have konsekvenser mikro og makro".

Grønlands placering er centralt mellem stormagter som USA og Rusland, derfor er der en øget interesse i deres geopolitiske placering. I takt med at havtemperaturerne stiger og indlandsisen smelter, åbner det Arktiske farvand sig op for verdens skibstrafik. Den nye silkevej. Det nye farvand øger interessen i Grønlands placering, da den nye konkurrence er, hvem der styrer handelsruterne i Arktis' farvand. Frederikke Trolle fortæller at: "Kina og USA er anspændte omkring forholdet til Grønland, fordi de begge to prøver at vinde indpas der"





Glemmer vi menneskeliv i vores iver efter at blive grønnere?

De alvorlige konsekvenser

I DR Congo er der i dag mange der arbejder i kobberminer. De bliver udsat for farlige situationer og slavelignende arbejdsvilkår når de graver efter kobber. Kobber som er nødvendig for driften og produktionen af elbiler.

”Tesla, Tesla, we’re calling for help”

... lyder et syngende kor foran den største kobbermine i Den Demokratiske Republik Congo, fra dokumentaren The cobalt challenge - The dark side of the energy transition lavet af DW Documentaries.

Lønnen for en minearbejder i DR Congo, ligger på 16kr og 25 øre om dagen, hvilket for en dansker lyder som en umenneskelig pris. I DR Congo arbejder 26.455 congolesere for store milliard virksomheder her iblandt Tesla. De arbejder i et farligt og usikkert arbejdsmiljø og under slave lignende arbejdsforhold med lange dage uden pauser, med kummerlig indkvartering, dårlig mad og næsten ingen vand. Kan man virkelig tilbyde mennesker den behandling? Som journalist Laurits holdt, som i mange år har beskæftiget sig med Afrika siger

”der kommer i hvert fald ikke lige nogen fra kommunen forbi og kigger”

Det er så godt som umuligt at forestille sig en dansker arbejde under disse forhold, men hvorfor er det så ”ok” at en congoleser gør?

Udenlandske virksomheder, såsom Tesla og Apple, har i mange tilfælde udnyttet kobberen for at styrke deres egen økonomi. Uden minearbejderne i DR Congo, ville disse virksomheder ikke være i stand til at producere og sælge deres produkter. Trods den højere indkomst ved milliardvirksomhederne, har det samtidig også skabt alvorlige etiske problemer med korruption, ulighed og manglende retfærdighed.

”Staten fungerer ikke rigtigt, måske tjener nogen penge, og lidt til staten, men det meste går lige ned i lommen på dem som driver virksomhederne” udtaler journalist Laurits Holdt.

I DR Congo har udnyttelsen af naturressourcer, især mineralet kobolt, som er biprodukt af kobber, været forbundet med væbnede og voldelige konflikter. Konflikterne har ofte centreret om kontrol over ressourcerne og handel med dem. Dette har haft en ødelæggende indvirkning på landets stabilitet, økonomi og samfund.

Udnyttelsen af kobber og dets biprodukter i DR Congo har også udløst store bekymringer over menneskerettigheder og arbejdsforhold. Nogle miner og plantager er blevet kritiseret for at have dårlige arbejdsforhold, bruge børnearbejdskraft og krænke arbejdstagerrettighederne.

I samfundet bliver det diskuteret at man i vesten er god til at pudse vores glorie. At man har en form for overbevisning om at man går den rette vej, og er ved at redde verdenen med vores grønne omstilling. De vestlige lande kører i flere elbiler, køber bæredygtige varer og skærer vores kødforbrug ned. Det lyder alt sammen positivt, men hvor kommer ressourcerne til det forbrug egentlig fra? Det er netop steder som kobberminer i DR Congo, der er udsat for vestens grønne omstilling.

Faktaboks

iPhone: Kobber anvendes i iPhones på flere måder. Det bruges i produktionen af printplader (PCB'er), hvor det fungerer som en elektrisk forbindelse mellem komponenter som mikrochips, hukommelse og sensorer. Kobber anvendes også i kabler og stik, der forbinder iPhones med opladning, dataoverførsel og tilbehør som hovedtelefoner.

Computer: Computere bruger, som en iPhone, også kobber i deres PCB'er og kabler. PCB'er i computere har flere lag af kobberbaner, der forbinder komponenter som CPU'en, RAM og grafikkortet. Kobber bruges også i interne og eksterne kabler til dataoverførsel, netværksforbindelser og strømforsyning.

Elbil: I en elbil bruges kobber primært til at fremstille elektriske ledninger og kabler, der forbinder batterierne med elmotoren og andre komponenter. Kobber er, som nævnt ovenfor, en formidabel elektrisk leder, hvilket gør det ideelt til at overføre elektrisk strøm i elbilens forskellige kredsløb. Derudover anvendes kobber også i ladestik og opladningsinfrastruktur.

Men hvad er det rigtige at gøre? Uden vestens milliardvirksomheder såsom Tesla, Apple, Samsung osv., ville de nuværende minearbejdere ikke have en indkomst. Congoleserne har i høj grad behov for arbejdspladser, og i DR Congo rækker 16,25kr langt længere end i Danmark, eksempelvis koster et brød i DR Congo 9,5 Congolesiske Franc, hvilket blot svarer til 0,03 danske kroner. Så er det egentlig umoralsk at give minearbejderne et job og en løn, som de alligevel står og mangler?

Men dette ændrer naturligvis ikke på det etiske aspekt. Skal vi stoppe med vores forbrug af de kobber-afhængige produkter, eller i det mindste skænke en tanke om hvor ressourcerne kommer fra? Er det for nemt at vende ryggen til, når det foregår i et land som DR Congo.

Så hvad er det rigtige at gøre, skal vi stoppe med at købe elbiler for at skåne minearbejderne så de ender med at miste deres job og der med ingen penge tjener. Eller er det rigtige at blive ved med at købe elbiler på kompromis af menneskerettighederne i DR Congo?